

Muzeum Velké Meziříčí

Hlášení o činnosti za rok 2019

Zpracovala:

Mgr. Irena Tronečková, ředitelka muzea

Jednání

Počátek roku byl ve znamení mnoha jednání se zástupci kulturních organizací, která souvisela s doladováním výstavního programu a akcí muzea pro nadcházející sezónu. Se zástupci **Česko-slovenské asociace přátel vojenské historie** byl řešen program a možní účinkující pro historické slavnosti jako první. Byla opět dohodnuta spolupráce, která přinesla kvalitní a zajímavý program pro návštěvníky.

V souvislosti s tímto byli osloveni pracovníci **Vysočina Tourismu Kraje Vysočina**, zda by nebylo možné, stejně jako v roce loňském, navázat spolupráci a získat finanční příspěvek na konání slavností. Bohužel byla pro rok 2019 dána přednost jiným subjektům.

Také veškeré technické požadavky, které byly nezbytně nutné pro bezproblémové konání této akce byly řešeny v zimních měsících. Bylo jednáno s firmou Rental Pro o zabezpečení stavby pódia a zvučení akce.

V měsíci lednu také proběhlo jednání s autorkami první výstavy letošního roku. Byl upřesněn její scénář, domluveny výstavní podmínky a projednány možnosti propagace a doprovodné akce výstavy.

Byla navázána jednání a spolupráce s **Asociací majitelů hradů a zámků**, které je členem majitel zámku p. Jan Podstatzký – Lichtenstein. Muzeum se podílelo na programech pořádaných asociací a zajišťovalo potřebnou komunikaci a korespondenci během roku. Prostřednictvím muzea probíhá i komunikace veřejnosti směrem k majitelům objektu. V mnoha případech se obrací s žádostmi o zprostředkování kontaktu, ať je to třeba v případě svatebních obřadů v zámeckém parku, požadavkem na filmování a fotografování objektu pro publikace, nebo možností uskutečnit v zámeckém areálu kulturní akci.

Zástupce muzea byl také neustále v kontaktu s pronajímateli objektu, při řešení aktuálních technicko-stavebních problémech, které nese provoz objektu pro veřejnost. Důležitou součástí je součinnost nutná při propagaci objektu, byly domluveny společné výstupy pro prezentaci v regionálních tiskovinách.

S Jupiter clubem byla dohodnuta opětovná spolupráce na konání Evropského festivalu filozofie, muzeum poskytlo pro festivalový program výstavní zázemí, pro konání představení pro děti a koncertů bylo využito vnitřní nádvoří a zámecká jídelna.

Se zástupci konventu a české provinční správy **Řádu rytířů Kristových** sídlící v nedaleké Stránecké Zhoři byla dohodnuta výstavní spolupráce. Řád v roce 2019 slavil 700 let od jeho založení a v letních měsících se v prostorách výstavního sálu muzea mohli návštěvníci seznámit s jeho pohnutou historií. Dalším partnerem tohoto projektu byla Fakulta architektury VUT Brno, jejíž zástupci připravili pro výstavu trojrozměrné exponáty.

Důležitým partnerem na poli výstavním se v loňském roce stalo i **Muzeum Vysočiny Třebíč**, které pro připravovanou výstavu betlémů zapůjčilo ze svých bohatých sbírek některé

exponáty. Bylo uskutečněno několik jednání, připraven scénář výstavy, a v Třebíči v depozitářích muzea proběhl výběr samotných exponátů.

Vedení muzea absolvovalo i několik jednání s pracovníky **Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových**, se kterými byl řešen odvoz státního majetku, který byl vyřazen již v roce 2018, ale ÚZSVM jeho odvoz v roce 2018 nedokončilo. Vzhledem k tomu, že bylo nutno uvolnit skladovací prostory muzea, po několika urgencích byl v jarních měsících majetek převezen.

Spolupráce a jednání probíhala dle potřeby i s profesními organizacemi jako je **Asociace muzeí a galerií**, nebo **Ministerstvo kultury ČR**. Každoročně bylo odesíláno na Centrální evidenci sbírek hlášení o provedených inventarizacích v příslušném roce. Dále byly konzultovány otázky odborného charakteru, jako je správa a evidence sbírek, jejich potřebné restaurování apod. Tyto dvě organizace jsou důležitými odbornými, profesními a metodickými garanty muzejní práce.

Ředitelka pravidelně zastupuje muzeum na **jednáních Krajské sekce AMG**, které bylo v loňském roce svoláno třikrát. První jednání v Jihlavě bylo svoláno účelem volby nového předsedy. Účastníci také obdrželi informace o aktuálním dění v AMG, o personálních změnách na MK ČR. Dále byla diskutována problematika přípravy nového muzejního zákona, a příprava nového registračního systému, který bude muzea rozřazovat do kategorií dle kvality poskytovaných služeb. Na druhém jednání v Polné byly řešeny otázky týkající se člena sdružení a to Městského muzea v Chotěboři, které obdrželo výpověď od majitele objektu (zámek v Chotěboři byl restituován v roce 1992 rodinou Dobřenských). Zástupcům muzea bylo doporučeno, aby problémy konzultovali se zástupci odborné sféry (senát AMG), který jim může poskytnout pomoc v rovině odborně – právní. Na posledním zasedání v Pelhřimově byly diskutovány možnosti projektové spolupráce v rámci Kraje Vysočina.

Častá jsou i jednání se **zástupci muzeí a galerií**, se kterými by bylo možné výhledově uskutečnit výstavní spolupráci v následujících letech. Díky tomuto, se podařilo s pracovníky Muzea Vysočiny Jihlava domluvit na rok 2020 výstavní spolupráci s přírodovědným tématem.

Se zástupkyní vedoucího **Ústavu archeologie a muzeologie FF MU** byla konzultována možnost spolupráce na určení archeologických nálezů, které jsou na muzeu uloženy. Jedná se o poměrně velké množství nálezů, které byly získány vlastním sběrem během stavebních prací souvisejících se stavbou polyfunkčních domů na ulici Pod Hradbami, a které dosud nebyly odborně zpracovány.

Vedení muzea je také v kontaktu se zřizovatelem muzea, radou města a pracovníky odboru školství a kultury, se kterými řeší dle potřeby otázku zajištění provozu organizace. Každoročně proběhne v muzeu veřejnosprávní kontrola, která je vedena pověřenými pracovníky zřizovatele. Dále proběhlo kontrolní řízení Okresní správy sociálního zabezpečení, jehož výsledkem bylo zjištění – bez závad.

Pravidelně též probíhají povinné kontroly technického vybavení, jako je elektro revize, revize hasicích přístrojů a revize EZS.

Z dalších organizací, se kterými jsou pravidelně zástupci muzea v kontaktu, je možno jmenovat ZUŠ VM, základní a mateřské školy. V rámci spolupráce se školami byl pro základní školu Lavičky připraven projektový den se zaměřením na historii Velkého Meziříčí.

Samozřejmě je průběžně vedena řada jednání mezi různými dodavatelskými organizacemi, díky jejichž službám je zajišťován provoz a chod muzea.

Koncem loňského roku již byly započata jednání o zajištění účinkujících pro akce v roce 2020, dále byla také dohodnuta výstavní spolupráce a byl rozpracován kalendář akcí a výstavy pro rok 2020, k jehož úplnému dopracování dojde počátkem roku následujícího.

Personálie

Odborní pracovníci muzea se zúčastnili školení a seminářů, které rozšířily jejich znalosti, a seznámily je s novými poznatky v příslušném muzejním oboru.

V březnu se v Augustiniánském opatství na Starém Brně uskutečnilo třetí setkání účastníků projektu **Objevuj památky**. Většina programu se týkala plánů pro následující půlrok – ať už to byl rozvoj webových stránek, nastínění možných marketingových kampaní a jejich financování či spolupráce s médii. Prostor byl věnován také propagaci v rámci sociálních sítí a příspěvkům a fotografiím, které mají jednotlivé objekty zasílat. Projekt si klade za cíl zviditelnit i méně známé objekty, které se nachází například mimo hlavní turistické trasy a které návštěvníkům doposud unikaly. Všechny turistické cíle se prezentují na jednom webovém portálu.

Seminář na téma „Aktuální trendy v muzejních výstavách s historickou tematikou“ se konal ve spolupráci Komise muzejních historiků AMG a Prácheňského muzea v Písku. Byl rozdělen do tří bloků, ve kterých zazněly příspěvky zaměřené především na praktickou stránku. Byly promítnuty jak ukázky správné praxe a dobře udělaných expozic a výstav, tak příklady s instalačními nedostatky. Zvláště bylo zdůrazněno, že příchozí si neodnáší zážitky jenom ze samotné výstavy, ale také ze zázemí pro návštěvníky, což bývá někdy opomíjeno.

V muzeu Vysočiny Třebíč se uskutečnil **24. ročník Veletrhu muzeí**, jehož tématem bylo pro letošní rok zvoleno muzeum a region. Dvoudenní program byl koncipován jakou soubor přednášek. Zástupci jednotlivých muzeí účastníkům představili svoji práci spojenou s tematikou regionu, a to například přírodovědné vycházky, přiblížení historie školním skupinám či pořádání nejrůznějších akcí souvisejících s lokální historií.

V červnu se konala **komise specializovaných knihoven** v Novém Městě, kde byl mimo jiné řešen i nadcházející knihovnický seminář v Opavě.

Zástupci velkomeziříčského muzea se také zúčastnili výjezdního zasedání **Asociace majitelů hradů a zámků** na Konopišti, kde byly projednávány možnosti spolupráce na připravovaných akcích v letošním roce.

Na počátku listopadu se v rámci přeshraničního projektu **Interreg ATCZ31 památky žijí** uskutečnila exkurze do oblasti Waldviertel, která nabídla možnost seznámit se jak s českými účastníky projektu, tak i s těmi rakouskými. Do projektu jsou zapojeny hrady, zámky, kláštery či města s hradbami a podle tohoto byl také vytvořen program pro účastníky exkurze. Měl za cíl představit možnosti oživení a využití různých druhů památek (hrad Hardegg, Klášter Stift Altenburg, naučná stezka okolo zámku Waldreichs a historické centrum města Waidhofen an der Thaya).

Zástupci muzea se též zúčastnili **kolokvia u příležitosti 100. výročí založení Svazu československých muzeí**, které se konalo v Nové budově Národního muzea v Praze. Jednání probíhalo ve dvou rovinách, část příspěvků se týkala historického vývoje a snah o založení profesního sdružení muzeí, druhá část byla věnována současným problémům českého muzejnictví. Mezi nejvíce reflektované patřilo téma dlouhodobě připravovaného nového zákona o muzeích a jeho praktické dopady na chod současných muzeí.

Reinstalace expozic a příprava na novou sezónu

Před zahájením návštěvnické sezony byly provedeny drobné opravy v prostorách druhého patra. Byl natřen výstavní fundus v regionálních expozicích a uskutečnila se také úprava v expozici věnované Janu Čermákovi. Dvoumetrové vitríny byly odskleny a vyčištěny a rovněž byly předělány všechny popisky, texty a některé z fotografií.

V prvním pololetí také proběhlo pravidelné protimolové ošetření jak v expozicích, tak v prostorách depozitáře.

Práce se sbírkami

Během roku bylo zinventarizováno 1735 sbírkových čísel. Jednalo se především o část sbírky skla, porcelánu a keramiky a sbírku přírodovědnou. Bylo zkontrolováno, zda jsou předměty správně uloženy a zda je v elektronické evidenci uvedena správná lokace. Inventarizace se také týkala skleněných diapozitivů, které muzeum získalo z pozůstalosti prof. Vladimíra Žďárského. Ty byly zároveň očištěny a naskenovány a obrázky byly vloženy do databáze Bach Obecné sbírky.

Výsledky provedených inventarizací bývají každoročně odesílány na Ministerstvo kultury. Oddělení Centrální evidence sbírek byly nahlášeny změny ve sbírkové evidenci i v konzervačním fondu knihovny. Po odsouhlasení příslušným oddělením MK ČR jsou pak provedeny opravy i v naší sbírkové evidenci Bach.

Rovněž byl do muzea navrácen dřevěný deskový betlém z pozůstalosti velkomeziříčské malířky Zdenky Vorlové-Vlčkové, který byl na sklonku minulého roku představen na tradiční vánoční výstavě v třebíčském zámku. Jedná se o rodinný betlém, který byl v průběhu času postupně rozšiřován a doplňován o další figury. Část nejstarších figur je signována a rovněž datována, a to od 80. let 18. století až po 19. století. Nejstarším uvedeným letopočtem je rok 1782.

Se sbírkami a budovou zámku pak souvisejí také badatelé. Ti se zajímali například o sbírku obrazů, fresky v rytířském sále či dřevěný krytý most v zámeckém parku. Pokud je to v silách pracovníků muzea, snaží se badatelům vyjít vstříc například pořízením fotografií požadovaného předmět (nebo již zmíněného mostu), aby badatel nemusel jezdit osobně a vše se tak rychle vyřídí elektronickou formou.

Pro zámek Břežany, který si v loňském roce připomněl 200 let od dostavby a založení zámeckého parku byly vyhledány portréty majitelů velkomeziříčského zámku, neboť v určitém časovém období byl zámek Břežany součástí velkomeziříčského panství. U této příležitosti vznikla nová expozice, která byla doplněna o kopie portrétů majitelů, umístěné ve sbírkách velkomeziříčského muzea.

Knihovna a archiv

Z důvodu kumulované funkce knihovnice se práce vyplývající z dokončené inventury v roce 2018 přesunuly i do horizontu prvního pololetí. Do programu Clavius byly jednotlivé položky vkládány ručně, poznámka o provedené inventarizaci byla vložena celkem u 4 614 titulů, které byly získány do knihovny muzea v letech 1972 až 1980. Toto slouží jako podklad pro změny v CES, a dále i ve statistice NIPOS MK ČR.

Během roku 2019 bylo zapsáno 92 přírůstků, což je téměř o třetinu více jako v roce loňském. Jednalo se o knihy z oblasti historie, zdravotní či vlastivědy. Více než polovinu tvořily knihy získané darem z pozůstalosti žďárského historika Ivo Filky. Doplněn byl také fond konzervační, do kterého bylo získáno 16 ks knih s regionální tematikou. Rozrostl se i fond studijní, celkem 74 knih do něj bylo nově zařazeno. V programu Clavius bylo ke konci roku 2019 zapsáno 12.302 kusů knih, ovšem v roce 2020 bude nutno 202 titulů vyřadit, neboť se jedná o položky, které nebyly nalezeny již v předchozích inventarizacích.

Během celého roku také probíhala kontrola studijní knihovny oddělení pozemních komunikací a adjustace tam umístěných knih. Celkem bylo zpracováno 459 kusů knih a přibyly i knihy nově zapsané v počtu 24 kusů.

Pro představu o rozmanitosti nově nabytých knih, lze jmenovat alespoň několik titulů: Vybraná historie obce Petráveč, Nauka o látkách oděvních, Protektorát 1939 - 1945, Monarchie 1848 - 1918. Poslední dva jmenované tituly doplnily již v minulosti pořízenou První republiku 1918 –

1938. Tyto knihy využívají muzejní pracovníci při přípravě výstav, neboť obsahují mnoho zajímavých artefaktů dob dávno minulých.

Celkem bylo v roce 2019 zapůjčeno 172 knih v 52 výpůjčkách, kdy převážnou většinu tvořily výpůjčky odborné literatury, která slouží muzejním pracovníkům při přípravě výstav, programů pro návštěvníky nebo k publikační činnosti. I když je knihovna muzea vedena jako veřejná, tak zdaleka není využívána veřejností tak, jako knihovna městská, sídlící na ulici Poštovní. Jednou z hlavních příčin jsou její prostorové limity, vzhledem k tomu, že přístup do knihovny je přes pracovní muzejních pracovníků, tak přichází si tituly, které potřebuje, musí objednat předem a pak je může prostudovat v badatelně, nebo si je odnést domů.

Knihovnice se také podílí na zodpovídání dotazů, které směřují k historii Velkomeziříčska, jako podklad pro zpracování jednotlivých dotazů využívá fond regionální literatury.

V rámci profesního vzdělávání se pracovnice knihovny také zúčastnila červnového setkání komise knihovníků specializovaných knihoven v Novém Městě, kde byly diskutovány otázky odborné správy muzejních knihoven. Z jednání vyplynula nutnost připravit se na přechod na nový PC program pro evidenci knihovnických sbírek, neboť stávajícímu programu CLAVIUS v roce 2020 končí podpora poskytovatele. Bude tedy nutné v rozpočtu 2020 vyčlenit větší finanční částku na provoz muzejní knihovny, zejména na nové SW vybavení.

V muzejním archivu proběhla revize a doplnění fondu B 13 Jan Čermák, fond byl v podstatě znovu zpracován, byl rozšířen o další materiály, napsán úvod, doplněn jeho seznam a fond byl nově adjustován. Také proběhla kontrola a adjustace archivního fondu B 11 MUDr. František Skřivan a fondu B 17, ve kterém je soustředěna drobná pozůstalost a odkazy.

Proběhla také katalogizace sbírek, v evidenci druhého stupně bylo zpracováno celkem 35 kusů pohlednic a pro další zpracování bylo připraveno naskenováním 25 pohlednic dalších.

Nově byla do muzejního archivu zapsána CD, kde jsou fotografie a videa zachycující akce a výstavy velkomeziříčského muzea. Veškerá tato dokumentace byla pořízena vlastní činností.

Archivářka předložila badatelům k prostudování celkem 346 položek (svazků, složek, krabic apod.), manipulace s nimi zahrnuje jejich vyhledání, poskytnutí badateli, kontrolu po jejich vrácení badatelem, v případě potřeby novou adjustaci a jejich zpětné zařazení. Celkem kontaktovalo archiv do konce roku 58 osob a to v 26 návštěvách, a bylo dále zodpovězeno 55 mailových a 21 telefonických dotazů.

Pracovníci archivu a knihovny badatelům připravují nejen materiály a dokumenty, které potřebují pro svoji činnost, ale také velmi často jim poskytují odborně zaměřené konzultace. Témata konzultací jsou vskutku různorodá, mezi nejčastěji vyskytující se v loňském roce patřila historie zámeckého objektu včetně jeho majitelů, dále to byla témata zabývající se historií Velkého Meziříčí, jako jsou domy na Malé Stránce, zpracování mořských hub v továrně Františka Sáblika, hledání předků či lidové kroje na Velkomeziříčsku.

Struktura badatelů navštěvujících archiv muzea je velmi různorodá, v řadě případů se jedná o studenty, kteří v rámci svého studia na vysoké škole zpracovávají diplomovou práci, ale často do archivu zavítají i senioři, kteří se ve volném čase věnují genealogii, nebo zpracovávají historii regionu. Opakovaně se na muzejní pracovníky obracejí i novináři, kteří zpracovávají do svého média reportáž a potřebují si ověřit historická fakta pro svůj příspěvek.

Pracovnice archivu se také věnovala přípravě odborné přednášky pro městskou knihovnu v Třebíči na téma historie svatebních šatů. Bylo nutno prostudovat značné množství odborné literatury, která zahrnovala módu v různých časových obdobích, zabývala se lidovými kroji či svatebními zvyky. Byly vyhledány fotografie v literatuře i archivu muzea, aby přednášející mohla během přednášky posluchačům prezentovat dané téma i vizuálně.

Pro žáky základní školy v Lavičkách byl pracovníky knihovny a archivu připraven projektový den na požadované téma. Návštěva muzea zahrnovala prohlídku šlechtických salonů prvního patra, v druhé části pak žáky čekaly dva programy s názvy Jak se co dělá? a Znáš svoje město? První z nich jim formou hry přiblížil, jak se dříve pekly chleba či jaké výrobky se dají vyrobit z mléka. Po vyprávění a hraní si pak v expozici děti prohlédly předměty, které byly k jednotlivým činnostem skutečně využívány. Druhý program obsahoval vyprávění o význačných budovách ve městě Velké Meziříčí. Bylo doplněno krátkými scénkami, v nichž si děti zahrály, jak se stavěl hrad, nebo si připomenuly pověsti z minulosti našeho města.

Propagace a fotodokumentace

Prvním místem pro propagaci muzejních akcí a výstav jsou samozřejmě webové stránky muzea. Potvrzuje se, že pravidelní návštěvníci opakujících se akcí si webové stránky hlídají, a při první zmínce termínu se ihned telefonicky informují o možnostech rezervace. V tomto případě platí, že návštěvníky oblíbené akce se propagují téměř samy. Webové stránky jsou navíc velmi flexibilní, tudíž je možné na ně umisťovat aktuální informace (například o náhlých změnách otevírací doby). Za loňský rok zaznamenaly webové stránky muzea celkem 37.977 přístupů.

Dále směřují články a informace na webové portály (NovinyVM a Velkomeziříčsko), které jsou rovněž velmi flexibilní, a je možné na nich zveřejňovat aktuální informace. Opomenuta nezůstávají ani tradiční tištěná média, protože vycházíme z toho, že část populace stále upřednostňuje právě tištěnou verzi. V tomto případě spolupracujeme s Velkomeziříčskem, Medříčskými listy, Žďárským deníkem a Mladou frontou Dnes. Do posledního zmiňovaného deníku je velmi těžké se s upoutávkou na akci dostat, ovšem pokud je to pro redaktory zajímavé téma, neváhají se ozvat sami na základě třeba i drobné zmínky na našich webových stránkách.

Do médií bylo rozesláno 17 článků (činnost muzea, články o plánovaných akcích, články po akcích,...), v novinách a na webových portálech se objevilo celkem 54 zpráv.

V letošním roce se muzeum prezentovalo v rámci dvou placených kampaní. První velký článek vyšel v Magazínu Vysočina, který je zdarma distribuován ve vlacích Českých drah a v

informačních centrech. Jedná se o celobarevný stostránkový magazín velikosti dosahující téměř formátu A4. V případě velkomeziříčského muzea se jednalo o půlstránkovou prezentaci muzea s pozvánkou na zářijové historické slavnosti. Následoval třístránkový rozhovor s Janem Podstatzkým-Lichtensteinem, muzeum dodalo veškerý fotografický materiál.

Druhou tiskovinou, ve které se muzeum prezentovalo, byl magazín Léto Mladé fronty Dnes, který byl nejen přílohou deníku MFD, ale rovněž byl distribuován do zapojených objektů a informačních center.

Opět pokračuje spolupráce na projektu Objevuj památky, kdy se muzeum prezentuje na sociálních sítích (Facebook, Instagram) a je představeno v nové brožuře, která byla před začátkem návštěvnické sezony distribuována do informačních center napříč celou republikou.

Kromě Regiontouru, pro který muzeum poskytlo propagační skládačky, se naše instituce prezentovala prostřednictvím Asociace majitelů hradů a zámků na pražském veletrhu Památky – Muzea – Řemesla (opět formou propagačních skládaček).

V průběhu celého pololetí jsou dokumentovány všechny akce, které jsou muzeem pořádány, ať už se jedná o výstavy, vernisáže či noční prohlídky. Fotografie jsou pak dále zpracovány a na CD nosiči uloženy v archivu muzea. Rovněž jsou používány i na další propagaci muzea a jeho akcí.

Kromě toho jsou dokumentovány i stavební úpravy v areálu zámku a na území města. V tomto roce to bylo restaurování fresek na vnitřním nádvoří zámku, zbouraný most přes dálnici na Fajtův kopec a rekonstrukce dálničního mostu.

Výstavy a akce

V prvním pololetí se ve výstavním sále uskutečnily dvě výstavy, jež byly obě zahájeny slavnostními vernisážemi.

První výstavou byla výstava Svět panenek soukromých sběratelek Moniky a Nikol Chmelařových, která návštěvníkům představila zhruba čtyři stovky rozmanitých panenek a exponátů s nimi souvisejících. Výstava zaznamenala u návštěvníků nebývalý úspěch. Prohlédnout ji přišli jak obyvatelé Velkého Meziříčí, tak se na ni sjížděli i lidé ze širokého okolí, díky čemuž se návštěvnost vyšplhala k číslu 2 347 příchozích.

Druhým výstavním počinem pak byla výtvarná výstava „A léta běží, vážení“, která se konala v rámci Evropského festivalu filozofie a byla spojena se 120. výročím založení velkomeziříčského gymnázia.

Již podruhé se muzeum zapojilo do Dnů soukromých hradů a zámků. Akci pořádala Asociace majitelů hradů a zámků, které je rodina Podstatzkých členem. Oproti loňskému roku, kdy byla sestavena speciální prohlídková trasa, se tento rok uskutečnil koncert v zámecké jídelně.

Muzeum se ovšem zapojilo i do tradičních a léty osvědčených akcí.

Zhruba sto dvacet návštěvníků si prohlédlo zámecké a muzejní expozice v sobotu 18. května. Lidé tak využili možnosti bezplatného vstupu u příležitosti Mezinárodního dne muzeí. Pokud měli návštěvníci zájem a dostatek času, mohli si prohlídku rozšířit ještě o návštěvu výstavy Svět panenek a sálu s freskovou výzdobou. Tyto prohlídkové trasy ale již byly zpoplatněny. Zcela zdarma si mohli příchozí projít zámecké pokoje v prvním patře a muzejní expozice v patře druhém. Přičemž někteří z návštěvníků si přišli prohlédnout přímo konkrétní části muzea, a to například oddělení pozemních komunikací či depozitář vycpanin.

Již popatnácté se konal oblíbený Festival muzejních nocí. Muzeum si s ohledem na další kulturní akce ve městě vybralo termín v sobotu 1. června. Pro návštěvníky byla připravena šermířská vystoupení na vnitřním nádvoří zámku, poté následovala již samostatná prohlídka vnitřních expozic.

Tradičně muzeum spolupracuje s Jupiter clubem během Evropského festivalu filozofie. V rámci něho se uskutečnila již zmíněná vernisáž výstavy „A léta běží, vážení“, na kterou navazoval koncert Jany Vondrů a Anežky Gebauerové na vnitřním nádvoří zámku. V neděli 9. června zde festival pokračoval oblíbeným divadelním představením pro děti, tentokrát diváci zhlédli pohádku Sůl nad zlato. Nedělní večer pak patřil příznivcům Pavla Žalmana Lohonky. Poslední akcí EFF v zámeckém areálu bylo divadelní představení pod širým nebem v podání studentského divadla FF MU Brno.

V měsíci červnu se pak dvakrát proměnila zámecká jídelna v koncertní sál, jelikož se zde uskutečnily koncerty vážné hudby v rámci hudebního festivalu Concentus Moraviae.

Jednou z největších akcí konanou pod organizační taktovkou muzea jsou Historické slavnosti. Vzhledem k tomu, že se každý rok věnují jinému časovému období, padla volba na rok 1909, kdy se u Velkého Meziříčí konaly císařské manévry. Po oba dva dny ožil zámek a jeho období duchem rakousko uherské monarchie. V zámeckém parku byl rozložen vojenský tábor, včetně stanu pro císaře, na nádvoří na pódiu probíhal bohatý program. Bohužel návštěvnost akce ovlivnilo nepříznivé počasí, neboť v sobotu přišlo jen nepatrné množství návštěvníků, takže celkovou návštěvnost vylepšovala až neděle, kdy už počasí bylo příznivější.

Poslední vernisáží a zároveň akcí pro veřejnost, byla vernisáž výstavy Půjdem spolu do Betléma, která proběhla 8. listopadu. Slavnostní zahájení si nenechalo ujít téměř šest desítek hostů včetně ředitele Muzea Vysočiny Třebíč, které zapůjčilo část vystavených exponátů. Autorka výstavy seznámila příchozí nejen s historií a stavěním betlémů obecně, ale také s historií betlémářství a stavěním betlémů přímo ve Velkém Meziříčí.

Vybráno z výstav a akcí muzea

Vernisáž výstavy Svět panenek (8. března 2019)

Návštěvníci vernisáže se doslova ocitli v záplavě stovek panenek a doplňků k nim, medvídků a v neposlední řadě také kočárků. Vernisáž v prostorách velkomeziříčského muzea si poslední den jarních prázdnin nenechalo ujít zhruba šest desítek hostů. Autorky Monika a Nikol Chmelařovy pracovaly na instalaci nepřetržitě několik dní i nocí, aby svoji sbírku mohly 8. března návštěvníkům představit.

„Omračující a uchvacující nekonečné množství různých typů a velikostí, přešel barev a půvabných zákoutí bere dech a slova. Tato výstava je výstavou, kterou rozhodně nelze přehlédnout jedním pohledem. Musíte zpomalit, vlastně se úplně zastavit a zůstat stát, abyste mohli vnímat tu nekonečnou paletu možností a variant, s jakou dokáží Monika a Nikol Chmelařovy představit svoji sbírku,“ shrnula ředitelka muzea Irena Tronečková s tím, že sběratelská vášeň se stala nejen jejich koníčkem, ale i jejich životním stylem.

Svoji sbírku představily Monika a Nikol Chmelařovy

Výstava Svět panenek (8. března – 26. května 2019)

Historické, krojované, ale také realistické, které vypadají jako opravdová miminka. V měsících březen až květen byl výstavní sál plný panenek, kočárků a plyšových hraček.

Sbírka Moniky a Nikol Chmelařových čítá přes čtrnáct set panenek. Nacházejí se mezi nimi historické kusy z konce devatenáctého století, krojované dámy, panenky z porcelánu, biskvitu či vinylu.

Součástí sbírky jsou také rebornované panenky, které Monika Chmelařová sama vytváří. Jedná se o panenky, které vypadají jako opravdové. Často se vyrábí přímo podle konkrétních fotografií. Od roku 2012 se jí podařilo vyrobit přes 270 zrebornovaných panenek, přičemž se nejedná jenom o miminka, ale také o babičky, dědečky či několik zvířátek.

V průběhu výstavy se dvakrát uskutečnily komentované prohlídky se samotnou autorkou, která návštěvníkům vysvětlila, jak se realistická panenka vyrábí či jak se následně napichují jednotlivé vlásky. Rovněž byla připravena zodpovědět případné dotazy.

Setkání majitelů a provozovatelů historických objektů Kraje Vysočina (16. května 2019)

Na velkomeziříčský zámek se sjelo téměř pět desítek majitelů a správců hradů a zámků z celé Vysočiny. Jednalo se o vůbec první setkání tohoto druhu v našem kraji.

Jednání pod záštitou náměstkyně hejtmana Jany Fischerové a spolumajitele zámku Jana Podstatzkého-Lichtensteina se konalo ve čtvrtek 16. května v historických prostorách šlechtických salonů. Cílem setkání bylo nejenom vzájemné seznámení se majitelů a provozovatelů, díky čemuž může v budoucnu vzniknout třeba zajímavá spolupráce mezi objekty, ale také předávání zkušeností a příkladů dobré praxe v oblasti využívání kulturního dědictví. Mezi hosty se objevili nejen provozovatelé historických objektů nabízející prohlídkové trasy, jako jsou například zámky pod správou Národního památkového ústavu, ale třeba i majitelé zámeckých hotelů.

Viceprezident Asociace majitelů hradů a zámků Petr Svoboda ve své prezentaci účastníkům například představil porevoluční vývoj vybraných objektů v rukou soukromých vlastníků. Ředitel krajské organizace Vysočina Tourism Tomáš Čihák zase přiblížil nejvýznamnější dotační programy týkající se oblasti financování kulturních aktivit, o které mohou majitelé objektů žádat.

Pro účastníky jednání byla na závěr připravena komentovaná prohlídka expozic a rytířského sálu s freskovou výzdobou.

Koncert Moravské dvojzpěvy (25. května 2019)

V rámci Dnů soukromých hradů a zámků se uskutečnil koncert sopranistky Michaely Prokopcové a altistky Lenky Šimůnkové za klavírního doprovodu Michala Hanuše. Posluchači si vyslechli Dvořákovy Moravské dvojzpěvy.

Koncerty se uskutečnily v sobotu 25. května v 15 a v 17 hodin v zámecké jídelně velkomeziříčského zámku. Po skončení každého koncertu měli návštěvníci možnost prohlédnout si muzejní expozice.

Akci, do které se zapojí i velkomeziříčský zámek, pořádá Asociace majitelů hradů a zámků, které je rodina Podstatzkých-Lichtensteinů členem. Cílem celorepublikové akce je přiblížit návštěvníkům rozmanitost a hodnotu kulturního dědictví, o které pečují soukromí vlastníci. Napříč celou republikou se zapojilo jednadvacet objektů, které upořádají festivaly, koncerty či speciální prohlídky.

Noční prohlídky (1. června 2019)

Šermířské vystoupení pod širým nebem a atmosféra nočního zámku čekala na návštěvníky Festivalu muzejních nocí, který se letos uskutečnil již popatnácté.

Na příchozí čekala šermířská vystoupení v podání Bravo teamu a společnosti historického šermu Morias. Prohlídky se konaly každou celou hodinu na vnitřním nádvoří zámku. První skupina odešla úderem sedmé hodiny, poslední představení začalo hodinu před půlnocí.

Na návštěvníky čekalo zhruba půlhodinové šermířské představení, poté se přesunuli do vnitřních prostor, kde si mohli volně prohlédnout zámecké a muzejní expozice.

Během večera prošly areálem zámku téměř tři stovky návštěvníků.

Vernisáž výstavy A léta běží, vážení (6. června 2019)

Výstava bývalých absolventů velkomeziříčského gymnázia byla zahájena ve zcela zaplněném výstavním sále. Úvodní slova se po ředitelce muzea Ireně Tronečkové ujali ředitel Jupiter clubu Milan Dufek a ředitel gymnázia Aleš Trojánec. Po odborné stránce hosty s výstavou seznámila autorka celého konceptu Eva Kočí Valová.

Ta každého z vystavujících stručně představila a shrnula několika slovy jeho tvorbu. Přičemž zmínila, že mezi maturitními ročníky nejmladšího a nejstaršího vystavujících je neuvěřitelných 59 let.

Přítomni byli nejen autoři děl a jejich rodinní příslušníci, ale také zástupci pedagogického sboru gymnázia, současní a bývalí studenti a další příznivci výtvarného umění z řad široké veřejnosti.

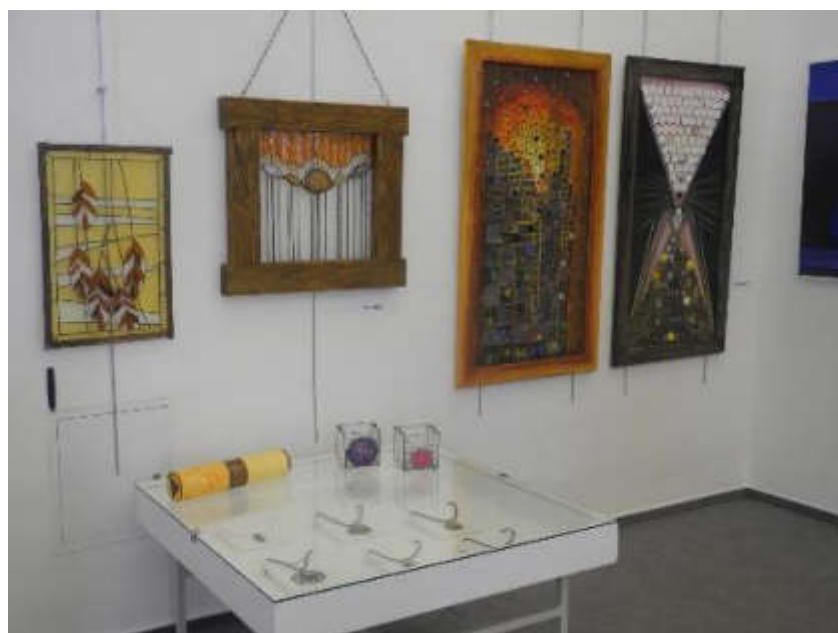

Výstava A léta běží, vážení (6. června – 15. července 2019)

Na výstavě nesoucí název „A léta běží, vážení“ se podílelo téměř dvacet autorů, kteří žijí v různých koutech republiky, věnují se rozmanitým povoláním a generačně je dělí i desítky let. Přesto však mají jedno společné – jedná se o absolventy velkomeziříčského gymnázia.

Autorem celého konceptu je Eva Kočí Valová, které se podařilo od autorů shromáždit nejen množství obrazů, ale také plastiky či ukázky šperků a vitráží.

Výstava se uskutečnila nejen v rámci Evropského festivalu filozofie, ale rovněž byla součástí oslav 120. výročí založení gymnázia.

Vernisáž výstavy 700 let Řádu rytířů Kristových (27. července 2019)

Slavnostní vernisáže se zúčastnil jak zástupce Řádu rytířů Kristových, tak rovněž zástupce Vysokého učení technického v Brně, jehož studenti jsou autory vystavených trojrozměrných modelů.

Zhruba tři desítky návštěvníků si mohli prohlédnout liturgické předměty, listiny, ukázkou numismatiky či řádové kříže. Rovněž se dozvěděli zajímavé informace o výrobě trojrozměrných papírových modelů. V případě zájmu se následně mohli se svými dotazy obrátit přímo na zástupce řádu, který jim vše vysvětlil.

Josef Hrabec z VUT Brno (vlevo) a zástupce Řádu rytířů Kristových Thomas Töpfer

Výstava 700 let Řádu rytířů Kristových (28. července – 15. září 2019)

Návštěvníci velkomeziříčského muzea se mohli seznámit s historií Řádu rytířů Kristových, který byl založen ve čtrnáctém století v Portugalsku.

Kromě předmětů mapujících bohatou historii řádu zde byla představena také zhruba desítky trojrozměrných modelů řádových staveb, především z období největšího rozkvětu řádu v období gotiky a renesance. Nechyběl ani model kláštera a hradu Tomar, který je s řádem od počátku neodmyslitelně spjat. Nachází se v centrální části Portugalska a jedná se o jednu z nejvýznamnějších portugalských památek, díky čemuž byla také v roce 1983 zařazena do seznamu světového dědictví UNESCO.

Trojrozměrné modely vyhotovilo Vysoké učení technické v Brně.

Sraz veteránů Fiat maluch (17. srpna 2019)

Zámecké nádvoří v sobotu odpoledne zaplnila malá vozidla značky Fiat maluch. Na příchozí čekaly zhruba tři desítky barevných automobilů, které se začaly vyrábět v roce 1972 jako nástupce legendárního Fiatu 500.

Jednou ze zastávek byla také rozhledna na Fajtově kopci, odkud vozidla na zámek dorazila. Zájemci z řad posádek následně absolvovali prohlídku zámku.

Historické slavnosti (7. a 8. září 2019)

Velkomeziříčský zámek se o víkendu pomyslně přenesl do roku 1909, kdy se v okolí Velkého Meziříčí konaly císařské manévry. Návštěvníci se mohli těšit nejen na přítomnost císaře Františka Josefa I., ale také na bohatý program, který byl na oba dva dny připraven.

O hudební program se postarala kapela Pouličníci, která má ve svém repertoáru oblíbené staropražské písničky. Pro děti pak byla po oba dva dny připravena odpolední pohádka. Nejen dámská část publika si přišla na své během historických módních přehlídek, pány zase jistě potěšila bojová operace v zámeckém parku. Kromě toho bylo v zámeckém parku umístěno také vojenské ležení a návštěvníci si mohli prohlédnout různé typy vojenských polních kuchyní, popřípadě ochutnat i jídlo v nich připravené.

V areálu se nacházela rovněž polní pošta, vzduchovková střelnice, fotoateliér a četnická stanice. O občerstvení se postarala vojenská hospoda a stylová kavárna. Na nádvoří byly umístěny i řemeslné stánky, kde si návštěvníci mohli prohlédnout nejen zručnou řemeslnickou práci, ale také si výrobky zakoupit.

Po celý víkend mohli lidé navštívit zámecké i muzejní expozice, sál s freskovou výzdobou či výstavu „700 let Řádu rytířů Kristových“.

Císař František Josef I. při nástupu vojenských jednotek

Vernisáž výstavy Půjdem spolu do Betléma (8. listopadu 2019)

Výstava betlémů byla zahájena již počátkem listopadu a vernisáž si nenechalo ujít přes šest desítek návštěvníků včetně ředitele Muzea Vysočiny Třebíč, které zapůjčilo část vystavených exponátů.

Po úvodním slově ředitelky muzea Ireny Tronečkové se role průvodce zhostila autorka výstavy Marie Ripperová. Ta příchozí seznámila nejen s historií tvorby a stavění betlémů obecně, ale také s historií přímo ve Velkém Meziříčí. Návštěvníkům pak přiblížila jednotlivé figurky, které nesměly v žádném betlému chybět, a vysvětlila, proč jsou zrovna nazývány tak, jak jsou nazývány.

Na závěr se krátce slova ujal také ředitel třebíčského muzea Jaroslav Martínek, který hostům krátce přiblížil jak betlémářství na Třebíčsku, tak i samotné sbírky betlémů v třebíčském muzeu. Muzeum se již opakovaně zúčastnilo prestižní přehlídky betlémů z celého světa nazvané 100 Presepti, která se pravidelně koná v Římě.

Výstava Půjdem spolu do Betléma (9. listopadu 2019 – 8. ledna 2020)

Vyřezávané a papírové jesličky, ale také třeba betlém, nad nímž drží hlídku jednotka rychlého nasazení včetně bojového vrtulníku. V prostorách výstavního byla od listopadu instalována výstava vánočních betlémů.

Kromě tradičních zhotovení zahrnujících třeba skříňkové betlémy či již zmíněné papírové byla představena také moderní tvorba Josefa Macholána ze Sudic na Třebíčsku. Část exponátů mělo muzeum zapůjčenu z Muzea Vysočiny Třebíč, nechyběly ovšem ani sbírkové předměty z depozitáře meziříčského muzea.

Vystavena byla například část betlému rodiny Plachetských, který pochází z devatenáctého století a z převážné většiny je vyřezávaný z lipového dřeva. Nebyl ovšem vystaven ve své klasické podobě, ale po jednotlivých částech ve vitrínách, aby si návštěvníci mohli detailně prohlédnout například jednotlivá zvířata, darovníky či samotné jesličky.

Pro děti pak bylo připraveno vykreslování betlémských figurek.

Zhruba třetinu návštěvníků tvořily školní skupiny, a to jak základní a mateřského školy z Velkého Meziříčí, tak z blízkého okolí (Rudíkov, Vídeň, Dobrá Voda, Hrotovice). Pro tyto školní skupiny, kterých bylo dohromady 15, byl připraven speciální lektorský program uzpůsobený věku dětí.

Návštěvnost

Muzeum Velké Meziříčí

CELKOVÁ NÁVŠTĚVNOST ZA ROK 2019

Měsíc	ZÁMEK A MUZEUM			PROGR. PRO ŠKOLY, PŘEDNÁŠ.			FRESKY			VÝSTAVY				CELKEM			
	plátcí	neplátcí	celkem Kč	plátcí	neplátcí	celkem Kč	plátcí	neplátcí	celkem Kč	plátcí	neplátcí	trasy	celkem	Kč	plátcí	neplátcí	celkem Kč
Leden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Únor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Březen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Duben	123	1	124	5285	-	-	629	94	723	29890	629	94	723	29890	629	94	723
Květen	406	158	564	24125	-	-	32	0	32	1335	674	97	771	32025	829	98	927
Červen	542	42	584	30345	48	2	50	3360	139	3465	820	33	853	39140	1355	251	1606
Červenec	851	103	954	48695	-	-	75	4	79	3245	185	8	520	2130	802	54+520	1376
Srpen	898	111	1009	50005	-	-	113	5	118	4735	9	-	669	678	973	108-669	1750
Září	400	71	471	22195	-	-	143	8	151	6105	34	19	1160	1213	1075	138+	2373
Ríjen	467	59	526	23705	49	2	51	1470	109	3685	38	3	277	318	561	78+277	916
Listopad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	610	76	686
Prosinec	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	217	54	271	6780	217	54	271
Celkem	3687	545	4232	204355	97	4	101	4830	755	27185	3120	418	2626	6164	7505	3687	11252

11 252 osob +

- + 60 osob (přednášky mimo instituci)
- osob (vermisáže – 333 osob, noční prohlídky – 274 osob, EFF – 565 osob, Concentus Morvise – 38 osob, historické slavnosti – 1 800 osob, Day soukromých hradů a zámků – 44 osob, akce pro uzavřenou společnost – 480 osob, sraz veteránů – 100 osob)

Celkem: 14 946 osob

Muzeum Velké Meziříčí

PŘEHLED NÁVŠTĚVNOSTI ZA ROK 2019 – zámek a muzeum

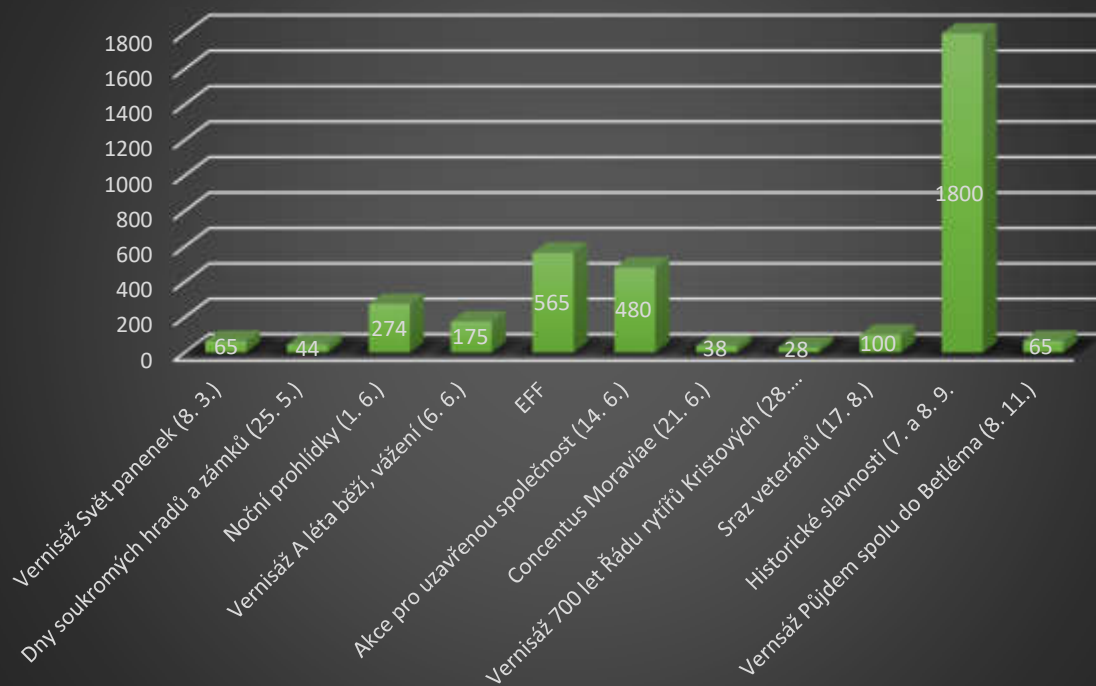
Měsíc	plné á 100 Kč			Vstupné – trasa A			skup. MS á 10 Kč			Vstupné – trasa B			Mimo		Celkem obě trasy Platící návštěvníci	Obě trasy neplatitel	Obě trasy CELKE M osob							
	osob	Kč	Kč	poloviční á 50 Kč		snížené á 70 Kč		osob	Kč	Kč	poloviční á 25 Kč		snížené á 30 Kč					osob	Kč					
				osob	Kč	osob	Kč				osob	Kč	osob	Kč										
Leden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
Únor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
Březen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
Duben	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
Květen	102	10200	63	3150	34	2380	-	-	-	-	-	86	4300	25	625	12	360	-	-	123	5285	1	124	
Červen	95	9500	176	8800	36	2520	-	-	-	-	-	115	5750	23	575	69	2070	-	-	406	24125	158	564	
Červenec	170	17000	213	10650	70	4900	-	-	-	-	-	105	5250	37	925	89	2670	4	680	542	30345	42	584	
Srpen	205	20500	87	4350	53	3710	-	-	-	-	-	236	11800	103	2575	59	1770	-	-	851	48695	103	954	
Září	85	8500	20	1000	37	2590	-	-	-	-	-	282	14100	157	3925	114	3420	-	-	898	50005	111	1009	
Ríjen	65	6500	95	4750	31	2170	-	-	-	-	-	126	6300	25	625	107	3180	-	-	400	22195	71	471	
Listopad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	122	6100	87	2175	67	2010	-	-	467	23705	59	526	
Prosinec	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Celkem	722	72200	654	32700	261	18270	-	-	-	-	-	1072	53600	457	11425	517	15480	4	680	3687	204355	545	4232	

Muzeum Velké Meziříčí

NÁVŠTĚVNOST - FRESKY ROK 2019

	plné 50 Kč		Poloviční 25 Kč		Snižené 30 Kč		Mimo OT		Platící návštěvníci		Celkem	
	poč. osob	Kč	poč. osob	Kč	poč. osob	Kč	poč. osob	Kč	poč. osob	Kč	neplátcí	CELKEM
Leden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Únor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Březen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Duben	20	1000	5	125	7	210	-	-	32	1335	-	32
Květen	49	2450	3	75	28	840	1	100	81	3465	58	139
Červen	50	2500	7	175	17	510	1	60	75	3245	4	79
Červenec	72	3600	19	475	22	660	-	-	113	4735	5	118
Srpen	96	4800	21	525	26	780	-	-	143	6105	8	151
Září	49	2450	11	275	63	1890	-	-	123	4615	4	127
Říjen	47	2350	15	375	32	960	-	-	94	3685	15	109
Listopad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prosinec	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Celkem	383	19150	81	2025	195	5850	2	160	661	27185	94	755

Návštěvnost akcí

Návštěvnost výstav

